

Izbaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori:
2637 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2637 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXX

Cena lista je \$6.00

Printed on subscription matter January 15, 1935, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., PETEK, 12. NOVEMBRA (NOV. 12), 1937

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 222

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Sovjetsko časopisje poziva na boj proti fašističnim državam

Fašistična agresivnost ne ograža samo sovjetske Rusije, temveč vse demokratične države. Potreba enotne fronte Rusije, Anglije, Francije in Amerike proti fašizmu, ki izziva vojno. Bivši sovjetski poslanik v Varšavi in več drugih visokih uradnikov aretiranih v Moskvi

Moskva, 11. nov. — Sovjetsko časopisje je včeraj opozorilo demokratične države, da jim preti vojna s strani Italije, Nemčije in Japonske, ki so zadnje soboto sklenile protikomunistični pakt. Oni so prav v taki nevarnosti kakor Sovjetska unija.

Investija, glasilo sovjetske vlade, in Pravda, organ ruske komunistične stranke, urgirata kolektivno akcijo Sovjetske unije, Velike Britanije, Francije in Amerike proti fašizmu. Investija je tudi pritožuje, da med mirovnimi državami ni take solidarnosti kakor med fašističnimi.

Pravda piše, da je prvi namen protikomunističnega pakta okupacija kolonij, ki jih imata Francija in Anglija, z oboroženo silo. "V interesu mira je potrebno opozicija proti fašističnemu miru," pravi Pravda. "Italijanci in nemški fašisti ter japonski militaristi morajo biti potopeni, da bodo njihovi poskusi, da zanejajo novo svetovno vojno s namenom osvajanja tujih teritorijev, naleteli na kolektivno pri mirovnih državah."

Investija naglašala, da je protikomunistični pakt v prvi vrsti naperjen proti Sovjetski uniji, nato pa trdi, da Nemčija in Japonska ne moreta pričakovati velike pomoči s strani Italije v slučaju napada na Rusijo. Italija je preveč oddaljena od Rusije, poleg tega pa je njena oborožena sila zaposlena v Španiji in Abesiniji.

Varšava, Poljska, 11. nov. — Y. H. Davtian, ruski poslanik na Poljskem, ki je bil pred enim mesecem pozvan domov, se ne bo vrnil v Varšavo, se glasi poročilo iz Moskve. Poročilo pravi, da sta bila Davtian in njegova žena, bivša operna pevka, aretirana. Sovjetska tajna policija jo je obtožila, da je bila pred leti ljubica maršala Mihaela Tukachevskega, ki je bil ustreljen s sedmi drugimi ruskimi generali v juniju tega leta. Vojno sodišče jih je spoznalo za krive veleizdaje in obsodilo v smrt.

Poleg poslanika in njegove žene je bilo aretiranih več drugih visokih sovjetskih uradnikov v Moskvi. Med temi so Valerian Barabanov, pomožni militarni pribočnik; M. Aleksandrov, časopisni pribočnik, in M. Listopadov, poročevalec ruske časopisne agencije Tass in reprezentant uradne časopisne agencije v Varšavi. Njegov prednik je bil M. Kowalski, ki je izginil v Moskvi. Dalje je bil aretirani Viktor Podolski, bivši sovjetski poslanik v Kovnu, Litvinska.

Vest se glasi, da je zunanji sovjetski urad vznemirjen, ker je tajna policija odkrila gnezdo izveščevateljev v ruskem poslanstvu v Varšavi. Nekateri vidijo v nevarnem odhodu Makima Litvinskega, sovjetskega zunanjega komisarja, iz Bruselja v Moskvo povezo s aretacijami sovjetskih diplomatov. Litvinov je bil videti vznemirjen, ko je potoval skozi Varšavo domov.

Moskva, 11. nov. — Nadaljnji "sovjetski poslanik" je bilo včeraj obojenih v smrt in ustreljenih v raznih krajevih Rusije. "Člencje" se nadaljuje in napovedane so nadaljnje obsodbe.

Kampanja ADF v Nebraski

Prvi poskus se dobro obnesel

Lincoln, Neb. — (FP) — Ameriška delavska federacija je otvorila organizatorično kampanjo na dveh frontah, med poljedelskimi in strokovnimi delavci, da potegne okrog 300.000 neorganiziranih delavcev v unijo. Kampanjo vodi C. O. Huff, organizator ADF, ki je prišel sem iz Indianapolisa.

Huff je dejal, da so bili prvi poskusi uspešni. V nekaj tednih je organiziral več tisoč avtnih mehanikov in voznikov tovornih avtov. Odbor CIO tudi vodi organizatorično kampanjo med delavci, ki so uposleni v klavnicah v Omaha, industrijskem središču Nebraski, kjer so pred nekaj meseci vozniki oklicali stavko in zmagali.

Državna delavska federacija je izgubila veliko število članov v depresiji. Ob koncu preteklega leta jih je imela samo 35.000, danes je v industrijah uposlenih čez 300.000 delavcev.

Angličanska cerkev zaprla vrata Windsorju

Pariz, 11. nov. — J. L. C. Dart, vikar tukajšnje angličanske cerkve sv. Jurija, je včeraj odprto sporočil Davidu Windsorju, bivšemu angleškemu kralju Edwardu, da ga ne mara v svoji cerkvi. Windsor je namreč pred nekaj dnevi izrekel željo, da bi rad prisostvoval verskim obredom v pariški angličanski cerkvi na dan obletnice premirja. Ko je pa slišal, da ni dobrodošel pri teh obredih, je začel resno razmišljati, če je sploh še vredno, da je član angličanske cerkve. Izjava Vikarja Darta je nepopisno presenetila bivšega kralja. Saj še ni bila pozabljena težka brca, ki jo je bivši kralj dobil od angličanske cerkve pred devetimi meseci, ko se je moral odpovedati prestolu. Komaj pred nekaj dnevi je prišla brca ameriškega delavstva, nakar je odpovedal obisk Amerike — in zdaj spet brca njegove cerkve!

Angleški "mirovni" delegat odide v Berlin

London, 11. nov. — Visokont Halifax, ki je znan, da tolo simpatizira s Hitlerjem in nemškim nacizmom, je bil pooblaščen od angleške vlade, da prihodnje dni obišče Berlin in konferira z voditelji nacije Nemčije glede mednarodne politike. Angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain je namreč izjavil sinoči, da se je Anglija odločila za "neformalne razgovore z Nemčijo in Italijo za dosego boljših odnosov".

Strupeno zdravilo pokosilo do danes 73

Chicago, 11. nov. — Število žrtev zdravila "elixir sulfanilamida", pomotoma pomešanega s strupom, je do danes naraslo na 73, kakor poroča American Medical Association. Najnovejša žrtev so umrle v državi Teksasu in South Carolini.

Splošni vojaški nabori v Nemčiji

Vsi moški od 37. do 44. leta vpoklicani

Berlin, 11. nov. — Hitlerjeva vlada je včeraj obvestila vse moške v Nemčiji, ki so bili rojeni med letoma 1893 in 1900, naj se pripravijo na zdravniško preiskavo v svrhu sposobnosti za vojaško službo.

Namen Hitlerjeve vlade je, da vpokliče k vojaškemu vežbanju vse sposobne moške v starosti od 37 do 44 let. Ta sistem splošnega vojaškega vežbanja je ideja generala Ludendorffa, ki še vas časa svetovne vojne trdi, da Nemčija ne bi bila nikdar premagana, če bi bila imela ta sistem pred svetovno vojno.

Berlin, 11. nov. — Bernard Sander, star 23 let, je bil včeraj giljotiniran v Berlinu zaradi vohunstva v službi Francije. To je že četrti Nemec v enem tednu, kateremu so odrekli glavo zaradi veleizdaje.

Religijni izdatki bodo omejeni

Zakladni tajnik obljubljuje uravnotežen budžet

New York, 11. nov. — Zakladniški tajnik Morgenthau je včeraj obljubil bilanciran budžet v prihodnjem letu s znižanjem federalnih izdatkov za razne religiozne namene. Vesta redukcije bo znašala okrog 700 milijonov dolarjev, je rekel Morgenthau. Ta Morgenthauova obljuba se čudno sliči vprito napovedanega farmakega religioznega programa administracije, zaradi katerega je bilo sklicano izredno zasedanje kongresa za prihodnji ponedeljek.

Washington, D. C., 11. nov. — Predsednik Roosevelt je na konferenci z voditelji ameriškega businessa urgiral podjetnike, naj hitro začnejo s privatnimi stanovanjskimi projekti, če hočejo, da bo federalna vlada znižala izdatke z odstopom od svojih stanovanjskih načrtov.

VELESILE NAME-RAVAJO POMAGATI KITAJSKI

Zalagale jo bodo z orožjem, da bo lahko nadaljevala vojno

OBSTRELJEVANJE KITAJSKE UTRDBE

Bruselj, Belgija, 11. nov. — V veri, da bi bile ekonomske sankcije ne samo neúčinkovite, temveč tudi nevarne, reprezentantje velesil, ki igrajo glavno vlogo na bruseljski konferenci, razpravljajo o načrtu direktne pomoči nankingški vladi, ki ga bodo pričeli izvajati, če bo Japonska ponovno odklonila sodelovanje pri pogajanjih, da se konflikt na Daljnem vzhodu konča. Velesile so proti vaškemu pritisku, ki bi jih lahko potegnili v vojno z Japonsko, pač pa so pripravljene pomagati Kitajski, da ojačijo njen odpor proti japonskim militaristom. Pošiljale ji bodo orožje in municijo, da bo lahko vztrajala v boju za svojo neodvisnost.

Teorija, kakor vse kaže, je, da bo Japonska pobijala načrt glede nameravane pomoči Kitajski, ki je postala žrtev njene agresivnosti, toda ugovarjati in temeljnih ozirov ne bo mogla, ker tako akcijo sankcionirajo obstoječe pogodbe in mednarodni zakoni, zlasti ne, ker je Nemčija, njena zaveznica, glavni vir, ki daje Kitajski potrebščine.

Proti temu načrtu ugovarja Francija in nekateri drugi sodelujoči kolektivne varnosti in načel Lige narodov. Mnenje večine je, da v obstoječi mednarodni zmedbi ne more nobena grupa držav garantirati neodvisnosti drugi državi. Nobena ni pripravljena prijeti za orožje, da brani neodvisnost druge države. Iz tega razloga mora Kitajska sama voditi borbo, da ohrani svojo neodvisnost. Argument je, naj Anglija, Francija in Amerika zalagajo Kitajsko z orožjem in municijo, da bo lahko nadaljevala vojno z Japonsko.

Singhaj, 11. nov. — Penbroke Stevens, poročevalec londonskega (Dalje na 3. strani.)

Brazilija dobila diktatorski režim

Prva očitna fašistična država v Ameriki

Rio de Janeiro, Brazilija (Južna Amerika), 11. nov. — Dr. Getulio Vargas, predsednik republike Brazilije, je včeraj uradno naznanil, da je ustava, ki je bila do sedaj v moči, odpravljena in v siled tega se ne bodo vršile predsedniške in kongresne volitve v prihodnjem letu. Dalje je naznanil, da se v kratkem vrši plebiscit glede nove ustave, ki bo predložena, do tega časa pa je braziljski kongres suspendiran in vse zakonodajne akcije bo vršil kabinet s dekreti. Vse te naredbe so morale priti — prvi predsednik Vargas — zaradi tega, da se prepreči "komunistična revolucija" v Braziliji.

Dr. Vargas je nadalje naznanil, da so ustavljena vsa izplačila v obrestih in glavninah na zunanje dolge Brazilije.

Governorja dveh braziljskih držav, Bahije in Pernambucoja, se nočeta pokoriti gornjim diktatom predsednika Vargas in sta raje resignirala, nakar so vojaški poveljniki vzeli imenovanju državi pod svojo kontrolo. Governorji ostalih držav (Brazilija ima 20 držav) so se pokorili predsedniku. Vargaov justični minister Francisco Campos je istočasno odredil, da se Armando Salles Oliveira, vodja opozicije in predsedniški kandidat, takoj postavi pod "policijsko nadzorstvo".

(Prejnjša vest iz Rio de Janeira je sporočila, da je nova ustava, katano je diktiral predsednik Vargas, sestavljena po vzorcu portugalske fašistične ustave in določa korporacijsko državo, v kateri ima predsednik skoro vso oblast. To je že druga ustava Brazilije v zadnjih štirih letih, odkar je dr. Vargas začel bolj in bolj uvajati diktaturo pod pretezo "komunistične nevarnosti". Vargas je nastopil predsedništvo leta 1930 po revoluciji in takrat je obljubil liberalno vlado. Sedanji fašistični puč je dr. Vargas izvršil v glavnem zato, da prepreči bližajoče se predsedniške volitve, pri katerih bi bil prav gotovo poražen. Vse kaže, da Brazilija — prva odprta fašistična država na ameriškem kontinentu — se zdaj pridruži fašistični alianci v Evropi in Aziji.)

Lojalisti razbili železniški most

Fašisti se pripravljajo na novo ofenzivo

Pariz, 11. nov. — Španski miličniki so s dinamitom pogrnili v zrak železnični most na fašističnem ozemlju v bližini francoske meje, na skrajni severni točki aragonske fronte. Nahajal se je poleg Navase na progi Sabina-nigo-Jaca železnice. Ta tvori važno komunikacijsko črto, ki služi fašistom za prevažanje čet in bojnih potrebščin na fronto na vzhodni strani Saragose.

Uporniki so v zadnjih dneh zgradili močne utrdbe ob reki Gallegi, da zaščitijo svoje pozicije v ozadju. Zdej je prišla vest, da se pripravljajo na ofenzivo, katere cilj je zavzetje Barcelone, novega glavnega mesta španske ljudske vlade.

Dušni pastir aretirani zaradi posilstva

Bloomington, Mich., 11. nov. — Rev. Harold Meland, mladi pastor baptistične cerkve, je bil včeraj aretirani na obtožbo, da je posilil neko 14-letno deklico. Pastor Meland, ki je oženjen, je bil izpuščen proti kavciji \$1000. (Dalje na 3. strani.)

MIROVNA POGAJANJA CIO-ADF SE ZAVLEKLA

Vzelo bo več mesecev predno bo prišlo do enotnosti

VPRAŠANJE INDUSTRIJSKEGA UNIONIZMA

Washington. — (FP) — Mirovna konferenca med Ameriško delavsko federacijo in CIO je definitivno nasleda na čeri in ala na odmor do 18. novembra. Konferenca ni dosegla doseglja dosti več kakor to, da je vsaka stran povedala svoje mnenje, ni pa prišla do nikakršnega sporazuma, kljub optimističnim izjavam Georgea Harrisona, predsednika konference.

Do odgovodite pogorjanj je prišlo radi važnih in do sedaj nepremostljivih diferenc. Ena teh diferenc se tiče imenovanja posebnih odsekov, ki se naj pogajajo s posameznimi unijami. To procedura zagovarja delegacija ADF, na drugi strani se pa temu upira delegacija CIO, ker vidi v tem past. CIO stoji na stališču, da je najprej treba rešiti glavno sporno vprašanje, to je priznanje principa industrijskega unionizma v masnih industrijah in šele potem bodo mogoča pogajanja po odsekih.

Vest, da so se pogajalci sporazumeli glede 16 industrij, je bila bres podlage. V resnici so se vršile le diskusije, toda prišlo ni do nikakršnega sporazuma, kar je po odgovoditi konference priznal tudi Harrison.

ADF insistira na imenovanje odsekov, ker upa, da bi s pogajanjem s posameznimi unijami CIO lahko dalj prišla. Tej ali drugi uniji bi dala take koncesije, da bi pozabila na celotni problem CIO in jo pritegnila v svoj tabor. CIO pa se izogiba tej pasti.

Med odmorom bodo obe stranki "študirali situacijo", je rekel Harrison. Konferenca je bila odgodena tudi valed tega, ker se morajo nekateri voditelji odstraniti iz Washingtona po drugih opravkih.

Washington. — (FP) — Mirovna pogajanja med Ameriško delavsko federacijo in Odborom za industrijsko organizacijo napredujejo zelo počasi. V najboljsem slučaju bo vzelo več mesecev predno bo zopet vzpostavljena enotnost v vrstah ameriškega organiziranega delavstva.

Tej počasnosti se ni čuditi, ker so vprašanja, katera bo treba rešiti, zelo kompleksna. To so namreč jurisdikcijska vprašanja. Kakor je rekel George Harrison, predsednik konference in eden od treh zastopnikov ADF, se pogajalci sedaj bavijo le "s sekanjem grmičevja". Treba pa se bo lotiti tudi debelih in drobnih dreves: definitivnega odločanja in izbiranja industrij, v katerih naj kraljujejo industrijske unije. Nekatera teh dreves, sploh večina, so zelo trda.

O teh vprašanjih je konferenca do sedaj le razpravljala. Do definitivnih zaključkov še ni prišlo. Konferenca bo najbrž imenovala pododseke, ki se bodo bavili s konkretnimi načrti za posamezne industrije in prizadevanje unije obeh skupin. Pododsekom bodo izročene vsaj bolj sporne zadeve, industrije, v katerih so faktor unije obeh skupin. Konferenca bo skušala najprej rešiti lažje slučaje, kakor je na primer premogovna in nekatere druge industrije, v katerih je industrijski unionizem že usidran in o katerih ni dosti spora.

Za počasnost sedanjih pogajanj je odgovorno tudi to, da so valed drugih opravkov odsetni (Dalje na 3. strani.)

Hitler in Franco izmenjavata plen. (Narisa! Jerger.)

Sprichevala o prihodu

Takozvana sprichevala o prihodu ("Certificates of Arrival") delajo še vedno zapreko pri naravnizaciji mnogih tisočev inozemcev in je zato umestno, da tu razpravljamo o načinu, kako se dobivajo.

Najprej, kaj je pravzaprav "sprichevala o prihodu"?

To je potrdilo, ki ga izda priseljeniški in naravnizacijski urad o tem, da je bil dotični inozemec zakonito pripuščen za stalno bivanje v Združenih državah. Nikdar se to sprichevala ne izdaje posilu za državljanstvo. Dejanski ga isti nikdar ne vidi. Ostane vedno v rokah naravnizacijskega urada in je priložen inozemčevu prošnji za "prvi papir". Sprichevala vsebuje ime, starost in poklic, kakor tudi osebni opis inozemca za časa njegovega prihoda v Združene države, vstevši višino, barvo las, las in oči; nadalje kraj rojstva, kraj poslednjega bivanja v starem kraju, kraj nameravane bivanja v Združenih državah, končno dan prihoda dotičnega inozemca in ime parnika, s katerim je prišel.

Zakon, ki ga je kongres sprejel dne 29. junija 1906, je naložil priseljeniški oblasti, da drži take zapise. To je glavni vzrok, zakaj se sprichevala o prihodu ne zahtevajo za one, ki so prišli pred dne 29. junija 1906. Ako se inozemec, ki je prišel v Združene države pred tem dnevom, ne more spominjati točnega datuma prihoda ali imena parnika, more se vedno dobiti "prvi papir", ako doprinese zadostne dokaze, da je neprenehoma živel v Združenih državah že od prej ko so uvedli sprichevala o prihodu. Taki zadostni dokazi so — na primer — stare pobotnice za plačilo davkov ali najemnine, poročni listi in krstna ali rojstna sprichevala otrok, ki utegnejo dokazati tako bivanje, bančne vložne knjige, potrdila delodajalcev, pisma delavskih organizacij ali jednot, stara pisma s poštanim pečatom, ki so bila najmanj zaslovljena, stare šifkarte in potni listi in sploh vsako staro potrdilo, ki utegne dokazati, da je bil dotičnik v Ameriki pred dnem 29. junija 1906 in po njem. Izkusnja uči, da je najlažje dobiti cerkevna potrdila, ako je bil kak dogodek v družini vpisan v knjige dotične cerkve. Ako je kdo živel ves čas v istem mestu, ni težko dobiti potrdilo od delodajalca, da je bil prosilec zaposlen pri njem v tej ali oni dobi. Tetka je stvar za one, ki so se ves čas selili od kraja do kraja in ki so izgubili vsak stik z ljudmi in organizacijami, s katerimi so bili v stiku pred 1. 1906.

Le v malo izjemah more inozemec, ki je prišel v Združene države pred dnem 29. junija 1906, postati državljan brez sprichevala o prihodu. Tako sprichevala se ne zahteva od inozemskih veteranov, ki so služili v ameriški vojski tekom svetovne vojne, razun ako je bil dan zadnjega prihoda v Združene države po 3. marcu 1924. Tudi ženska, ki je izgubila ameriško državljanstvo vsled poroke z inozemcem pred dnem 22. septembra 1922, more dobiti nazaj a-

meriško državljanstvo brez sprichevala o prihodu. Pristojbina, ki jo vlada nalaaga za sprichevala o prihodu, znaša \$2.50 in treba je priložiti Money Order za ta znesek, ko se vložijo prošnja za "prvi papir". Inozemcem, ki so prišli pred dnem 29. junija 1906, ni treba priložiti te pristojbine, ker za nje ni treba sprichevala o prihodu.

Od 1. julija 1929 naprej se nikomur ne izdaje "prvi papir", dokler se ne ugotovi potom sprichevala o prihodu, da je bil zakonito pripuščen v Združene države za stalno bivanje.

V onih slučajih, ko se ne zahteva "prvega papirja", kakor v slučaju žene ameriškega državljanca, je treba priložiti pristojbino za sprichevala o prihodu, ko se vložijo prošnja za drugi papir.

Seveda inozemec, ki se nahaja nezakonito v Združenih državah, ne more dobiti sprichevala o prihodu in je zato izključen iz ameriškega državljanstva. Ako pa je kdo prišel nezakonito pred dnem 3. junija 1921 oziroma, ako se ne more najti zapiska o njegovem prihodu pred tem dnevom, on sme vložiti prošnjo (Form 659) za "registracijo". Ako dokaže, da je od svojega prihoda naprej živel v tej državi, se njegovo ime vpiše v zapise priseljeniške oblasti in se mu potem izda sprichevala o prihodu, ko zaprosi za državljanstvo. — FLIS.

Kdo naj izpolni listek za štetje nezaposlecev

Vsaka družina v Združenih državah dobi poslanico od predsednika Združenih držav dne 16. novembra, ko bodo pismonoše poštne urada razdelili listke za prijavo nezaposlecev (Unemployment Report Cards). Poslanica je osebni poziv predsednika na vsakega človeka, ki je nezaposlen ali deloma nezaposlen, naj izpolni listek in ga pošlje nazaj po pošti.

Razdeljevanje in nabiranje listkov bo popolnoma v rokah poštne pismonoše. Kdorkoli ne bi dobro razumel onih štirinajst vprašanj v listku ali ne bi bil povsem na čistem, kako naj se napiše odgovor, naj se obrne k najbližjemu poštному uradu, kjer najde sposobnega človeka, ki mu bo pomagal.

V svoji poslanici na nezaposlenec predsednik zahteva, naj listke izpolnijo le oni, ki "so zmožni delati in iščejo dela". Od onih, ki imajo dela, se ne pričakuje, da izpolnijo listke, razun ako delajo le del časa in hočejo več dela. V splošnem informacijem razglasu, ki je bil poslan vsem poštarjem, upravitelj Biggers navaja sledeče razrede ljudi, ki bi se morali prijaviti:

- Popolnoma nezaposleni**
- (1) Ljudje, ki so poprej delali za zaslužek, ki so zmožni za delo in hočejo še delati.
 - (2) Ljudje, ki so poprej imeli svojo lastno posel, farmo ali profesionalno prakso, ali ne delajo več na tem poslu, pa so zmožni za delo in hočejo delati.

(3) Ljudje, ki sedaj iščejo svoje prvo zaposlenje.

Deloma nezaposleni

- (1) Ljudje, ki so le del časa zaposleni na stalnem delu, pa so zmožni delati več in hočejo več dela.
- (2) Ljudje, ki so le del časa zaposleni na nestalnem delu (vstevši one, ki delajo ob priliki), pa so zmožni delati več in hočejo več dela.

Zaposleni na religijnem delu

(1) Ljudje, ki delajo na projektih Works Progress Administration (WPA) ali na pomožnih projektih drugih federalnih ustanov pod Works Programom.

(2) Ljudje, ki delajo v taborih CCC.

(3) Ljudje, zaposleni na delovnih projektih NYA.

(4) Ljudje, ki dobivajo dijaško podporo NYA.

(5) Ljudje, kateri delajo na pomožnih delovnih projektih, ki jih izvajajo državne in občinske uprave kot del work-relifnega programa.

One, ki podpisajo listek, vlada zagotavlja, da se informacije, podane v listku, ne bodo uporabljale za nikako preiskavo, za poizvedbe o državljanstvu oziroma za nikako drugo svrhu, ki bi bila v škodo nezaposlenega poedinca. "Gre za ujedinjeno prizadevanje širom vsega naroda, da se poizvedo dejstva glede nezaposlenosti," je poudaril upravitelj Biggers, ki nadalje naglašal: "Amerika mora najti kak način, da se omogoči delo za vse one, ki hočejo delati; ali predno se narod more lotiti kakega popravljalnega načrta za odpravo nezaposlenosti, mora znati vsa dejstva." — FLIS.

Mehiška unija se izrekla za bojkotiranje japonskega blaga

Mexico City. — Eksekutivni svet Mehške delavske federacije je sprejel resolucijo, v kateri je pozval organizirane delavce, naj bojkotirajo japonske produkte. Resolucija pravi, "da je japonska vojna na Kitajskem fašistična in nečloveška in v znak efektivnega protesta proti tej vojni predlagamo bojkotiranje japonskega blaga. Na vlado apeliramo, da takoj ustavi izvoz surovega materiala na Japonsko, ki ga potrebuje v svoji militaristični kampanji na Kitajskem." Resolucija je bila sprejeta soglasno.

Delavska zveza čestita LaGuardiju

New York. — Delavska zveza, organizacija brezposelnih in religijnih delavcev, je čestitala LaGuardiju, ki je izšel kot zmagovalac iz volilne borbe kot župan-aki kandidat. V telegramu, ki vsebuje čestitko, tudi apelira na župana, naj pritiska na federalno religio administracijo in jo uveri o potrebi ekspanzije gradnje religijnih projektov, pri katerih naj dobijo delo oni, ki ne morejo najti zaslužka v privatnih industrijah.

Ali ste naročeni na dnevnik Prosveto? Podpirajte svoj list!

Slika kaže razdejanje, ki so ga povzročile japonske bombe v Kantonu, Kitajski.

Green udaril po mornarski uniji

Obsodba "divje" stavke na parniku

Washington, D. C. — (FP) — Joseph Kennedy, načelnik federalne pomorske komisije, je dobil oporo pri Williamu Greenu, predsedniku Ameriške delavske federacije. Kennedy je namreč zapretel članom posadke, ki so zastavili na parniku Algic, s prosekucijo. Stavka je izbruhnila, ko je parnik došel v pristanišče v Montevideu, nakar je Kennedy izjavil, da bodo vsi obtoženi punjarstva.

Greenova izjava je udarec uniji mornarskih delavcev, ki je včlanjena v Lewisovi organizaciji CIO. Razkačila je Josepha Currana, predsednika unije, ki je dejal, da je Green s svojo potezo otežkočil mirovna pogajanja med reprezentanti Ameriške delavske federacije in Odborom za industrijsko organizacijo.

"Neavtorizirane stavke, ki kršijo obstoječe pogodbe, ne bodo dobile opore pri Ameriški delavski federaciji," je dejal Green. "Federacija je že podvzela korake glede ustanovitve močne unije mornarskih delavcev, ki bo branila njihove pravice. Hoče jih potegniti v odgovorno organizacijo, da se bodo pod njeno zastavo in nadzorstvom pogajali z delodajalci. V tej organizaciji bo dovolj prostora za vse delavce, ki so upošani na parnikih."

Usoda načrta mezd zavisi od delavcev

Kongres dobi kompromisni načrt

Washington, D. C. — (FP) — Zakonodajna minimalne mezd in maksimalnega delovnika bo predmet ostre debate, ko se kongres snide v izrednem zasedanju prihodnji ponedeljek. Poleg načrta, ki ga je priporočala v sprejetje Rouseveltova administracija in je bil sprejet v senatu, v nižji zbornici pa je reakcija preprečila glasovanje, bo prišel na razpravo kompromisni načrt, ki ga je sestavil senator George L. Berry, demokrat iz Tennesseeja.

Ta načrt predvideva maksimalni delovni teden 40 ur in minimalno plačo 35 centov na uro. V slučaju sprejetja načrta naj se izvajanje poveri federalnemu justičnemu departmentu. Kazen za kršenje naj bi bila \$100, katera bi bila naložena delodajalcu za vsakega delavca, ki bi bil prisiljen delati več kot 40 ur v tednu.

Black-Conneryjev načrt, ki ga je odobrila administracija, določa minimalno plačo 40 centov na uro in delovni teden ne več kot 40 ur in imenovanje posebne odbora, ki bi odločeval le v slučaju, kjer ni kolektivnih pogodb med delavci in delodajalci.

Gotovo je že zdaj, da bodo reakcionarni kongresniki in senatorji iz južnih držav pobijali zakonodajo o minimalni mezd in maksimalnem delovniku. Ti so zagovorniki bogatih plantažnikov in tovarnarjev, ki obratujejo takozvane snojne delavnice na jugu. Mnenje prevladuje, da ne bodo ničesar dosegli, če bo organizirano delavstvo podpiralo tako zakonodajo.

Uradno stališče organiziranega delavstva, ki ga reprezentira Ameriška delavska federacija, napram tej zakonodaji, bo podano kmalu po otvoritvi zasedanja kongresa. Konvencija federacije, ki se je vrnila v Denverju v oktobru, je instruirala Greena, naj skliče konferenco vseh načelnikov departamentov ADF, na kateri naj pojasnijo svoje stališče napram zakonu minimalne mezd in maksimalnega delovnika. Konvencija sama je naglasi, da se strinja z nameni take zakonodaje, obenem pa je izjavila, da je proti imenovanju dodatnih federalnih delavskih odborov in komisij, ki naj bi reševali odnose med delavci in delodajalci.

Velesile nameravajo pomagati Kitajski

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ga lista Daily Telegraph, je bil danes ubit, ko je opazoval bitko med Japonci in Kitajci v šanghajskem distriktu Nantao. Dva druga poročevalca sta bila ranjena.

Sanghaj, 11. nov. — Japonska oborožena sila na suhem, morju in v zraku obstreljuje kitajski distrikt Nantao, ki leži poleg francoske koncesije v Sanghaju. Izmed 8000 kitajskih vojakov, ki so zasedli utrdbo v tem distriktu po umiku kitajske armade iz Sanghaja, jih je 300 pobegnilo v francosko koncesijo, kjer so jih avtoritete razorožile in internirale. Vojaške oblasti pravijo, da je to pričetek poloma kitajske obrambe v tem distriktu.

Krogle, šrapneli in bombe so ubile že veliko število civilnih prebivalcev v kitajskem distriktu, toda kljub temu kitajska posadka noče zapustiti svoje utrdbe, čeprav je izpostavljena silnemu bombardiranju. Kitajski brambovci pravijo, da bodo vzdržali, dokler ne pade zadnji mož.

Zdaj so uradniki kitajske pomožne akcije naznanili, da razsajajo povodnje, katerim so se pridružili tudi potres in lakota, v provinci Šantung. To je zadela največja neurea v zadnjih 50 letih. Uradniki pravijo, da je več kot milijon ljudi brez strehe in pomanjkanje je velikansko. Ogromno število Kitajcev bo umrlo za lakoto, če pomoč ne bo kmalu prišla.

Mirovna pogajanja CIO-ADF se zavlekla

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Philip Murray, načelnik delegacije CIO, Sidney Hillman in Joseph Curran. Hillmana zastopa Charles P. Howard. Dokler se Murray zopet ne udeleži, konferenca sploh ne bo daleč prišla.

Poleg tega je pri delegaciji CIO še vedno vprašanje, ako i-

Slovenska Narodna Podporna Zednota		
2637-59 So. Lawndale Ave.	Chicago, Ill.	
GLAVNI ODBOR		
UPRAVNI ODBOR:		
Vincent Calkins, predsednik.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
P. A. Vider, gl. tajnik.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
Lawrence Grudinski, pomoč. taj.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vagrich, gl. knjižničnik.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
Will Godwin, upravitelj glavnice.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Mohr, vodnik glavnice.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
PODPREDSEDNIKI:		
Andrej Vidrih, prvi podpredsednik.....	909 Russell Ave., Johnstown, Pa.	
Frank Bulha, drugi podpredsednik.....	825 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Padber, Jr., prvi distriktni podpredsednik.....	Box 237, Strabane, Pa.	
Camille Sarnik, drugi distriktni podpredsednik.....	2637 W. 61th St., Cleveland, Ohio	
John Klanek, tretji distriktni podpredsednik.....	614 Todd St., La Salle, Ill.	
Edward Tomala, četrti distriktni podpredsednik.....	Box 636, Walsenburg, Colo.	
GOSPODARSKI ODBOR:		
Math Poljovick, predsednik.....	515 E. 151th St., Cleveland, Ohio	
Vincent Calkins.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
P. A. Vider.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vagrich.....	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Otto.....	331 S. Prospect Ave., Cleveland Hills, Ill.	
Donald J. Leitch.....	1837 S. Trembly Ave., Chicago, Ill.	
Joseph Egan.....	1409 S. Lombard Ave., Berwyn, Ill.	
POROČNI ODBOR:		
John Gurek, predsednik.....	614 W. May St., Springfield, Ill.	
Frank Barbach.....	1831 E. 15th St., Cleveland, Ohio	
Anton Selzer.....	Box 27, Arva, Kansas	
Frank Vetrarich.....	215 Tenth St., Lawrence, Pa.	
John Tricel.....	Box 267, Strabane, Pa.	
MADEŽNI ODBOR:		
Frank Kalla, predsednik.....	2381 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
Fred Mielge.....	38 Waterloo Ave., Peru, Illinois	
Milan Medvedek.....	1636 Arden Ave., Cleveland, Ohio	

ma delegacija ADF absolutno moč skleniti definitivne zaključke. Slične dvome ima tudi delegacija ADF o pogajalcih CIO. Sploh pa bodo v nekaterih primerih potrebne izredne konvencije prizadetih unij za odobritev načrta. To bo resnica v vseh primerih, kjer se bodo morale spojit dve ali več unij, ali kjer bo morala biti razpuščena ta ali druga unija.

Glavni faktor za nadaljevanje pogajanj je močan pritisk članstva, ki zahteva vzpostavitev enotnosti. Pritisk je posebno velik s strani krajevnih unij ADF. Nekateri unije sploh nečejo plačevati izrednega asesmenta za boj proti CIO.

Pod tem pritiskom pa ni samo delegacija ADF, marveč tudi delegacija CIO. Toda ta pri-

tiak ni za sporazum za vsako ceno. Unije CIO so za sporazum le pod pogojem, da se ohrani industrijski unionizem v industrijah masne produkcije.

Poleg vseh teh vprašanj nastaja še druga komplikacija: padanje članstva v obeh taborih valed tekočega pojavljanja nove deprezije. Padanje članstva ni noben izreden pojav, ker to se dogaja ob vsakem poslabšanju gospodarskih prilik. Toda na sedanja pogajanja bo to imelo poseben vpliv. Nekateri unijaki voditelji se zavedajo, da podjetniki lahko pritiso na delavce, da pušče unije pod pritiskom izgube dela. To je seveda le argument za čim hitrejšo doseglo sporazuma, toda ima lahko tudi drugačne posledice pri skupini, ki želi poraziti in uničiti nasprotno skupino.

Vredite vaš dom BOLJŠO SVETLOBO BOLJŠI RAZGLED Krasna oprema

• Tu imate DVE ugodnosti kadar modernizirate svetilnobo s novimi I. E. S. boljše vrste svetilkami! . . . Prvič vi pridobite udobnost za vaše oči, ker te svetilke so narejene po specifikacijah Razsvetlavlne Inženirske družbe — za boljši vid.

Drugič, vi pridobite v krasoti. In ne le, da so te svetilke krasne sameobsebi, ampak dajejo tudi mehko razvijajočo svetilnobo, katera veliko poveča krasoto vaše sobne oprave.

Oglejte razstavo I. E. S. svetilk v katerikoli Commonwealth Edison Električnih naprav prodajalni.

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS			
DOWNTOWN — 72 W. ADAMS STREET — 132 S. DEARBORN STREET			
Telephone RAEdolph 1200, Local 1279			
4562 Broadway	4231 W. Madison St.	852 W. 63rd St.	
4833 Irving Park Blvd.	3460 S. State St.	7930 E. 92nd St.	
2733 Milwaukee Ave.	4834 S. Ashland Ave.	11046 S. Michigan Ave.	

Od leve proti desni: Charles P. Howard, predsednik tiskarske unije; Philip Murray, direktor CIO, in Joseph Curran, predsednik unije mornarskih delavcev.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s pripisom — Pavlovič Vladimir Lovčič

Ko se je starec pokazal pri nasprotnem vходу, kakih deset sežnjev od Mitjevega stola, je ta mahoma skočil pokoncu in mu s svojimi trdimi, frontnimi, polseženjakimi koraki stopil naproti. Obleden je bil Mitja spodobno, v zapeti suknji, črnih rokavicah in z okroglim klobukom v rokah, natančno tako, kakor je bil pred tremi dnevi prišel v samostan, k starcu, na rodbinski sestanek s Fjodorom Pavlovičem in bratoma. Starec ga je pričakoval stoje, z dostojanstvenim in strogim obrazom, in Mitja je mahoma začutil, da ga je ta vsega premeril in ogledal, ko je šel proti njemu. Zelo je tudi presenetil Mitjo o braz Kuzma Kuzmič, ki je bil zadnji čas nenavadno zabuhnil: njegova spodnja ustnica, že itak debela, mu je zdaj visela na brado kakor kos testa. Važno in močje se je poklonil gostu, pokazal mu naslanjač zraven divana, sam pa se je oprl na sinov komolec in se bolestno krehal, pričel spuščati Mitji nasproti na divan, tako da je ta, videč njegove mučne napore, zdajci začutil v svojem srcu kes in tenkočuten sram zaradi svoje sedanje ničevnosti pred toli važno osebo, ki jo je bil vzmirlil.

"Ščim vam morem ustreči, gospod?" je počasi in razločno, a vjudno izpregovoril starec, ko je vendar le sedel.

Mitja se je zdrnil in hotel akočiti pokoncu, a je spet sel. Takoj nato je jel glasno in brzo govoriti, v očividni razburjenosti mahaje z rokami. Videti je bilo, da je bil človek prišel do skrajne meje in je v pogubi iskal poslednjega izhoda, češ: ako mi izpodleti, pojdem naravnost v vodo. Vse to je stari Samsonov najbrže mahoma uganil, čeprav je ostal njegov obraz neizpremenjen in hladan kakor obraz malika.

"Veseloštopovani Kuzma Kuzmič, je bržkone že večkrat slišal o mojih preprih z mojimi očeti Fjodorom Pavlovičem, ki me je ograbil pri dediščini po rodnih materi ... saj se že po vsem mestu razlega ... zakaj tukajšnji ljudje kričijo vsi o tistem, kar jim ni mar ... In razen tega ste tudi morda slišali od Grušenjke ... oprostite, od Agrafrne Aleksandrovne ... od velenjenjane Agrafrne Aleksandrovne, ki jo visoko spoštujem ... je pričel Mitja in običal že po prvih besedah. Toda mi ne bomo doslovno navajali vsega njegovega govora, ampak bomo naznačili samo vsebino. Po njegovem je bila stvar v tem, da se je bil on, Mitja, še pred tremi meseci namenoma (baš "namenoma" je rekel, ne "nalašč") posvetoval z nekim odvetnikom v gubernijskem mestu, "z znamenitim odvetnikom, Kuzma Kuzmič, s Pavlom Pavlovičem Kornepodovim, gotovo ste že izvolili slišati o njem? To vam je široko čelo, malone državniški um ... in vas pozna ... v najboljšem zmlu se je izrazil o vas ..." je običal Mitja že v drugo. Toda oblikljaji ga niso ustavljali; vsakega je takoj preskočil in drevil vse dalje in dalje. Ko ga je tisti Kornepodov podrobno izprašal o vsem in si ogledal listine, ki mu jih je mogel Mitja predložiti (o listinah se je Mitja le nejasno izrazil, tu se mu je vobče najbolj mudilo), mu je dejal, da bi bilo za stran imenja Čermašnje, o katerem meni on,

Mitja, da bi moralo biti po materi njegovo, res mogoče začeti pravdo in s tem osupiti starega grdeža ... "zakaj vsa vrata vendarle niso zaklenjena in pravica že ve, kod smukne skozi."

Skratka, nadejati bi se bilo, da navrše Fjodor Pavlovič še kakih šest ali celo sedem tisoč, zakaj Čermašnja je vendarle vredna vsaj svojih pet in dvajset, se pravi, gotovo osem in dvajset tisoč — "trideset, trideset, Kuzma Kuzmič, jaz pa, predstavite si, nisem izdri iz tega okrutnega niti sedemdeset tisoč! ...". In tako sem jaz, Mitja, takrat pustil to stvar, ker ne umem voditi poslova s sodnijo, a ko sem prišel semkaj, sem kar odrevel ob novici, da je podana zoper mene tožba z nasprotno strani (tu se je Mitja spet zamotal in spet nena doma preskočil): in tako, je dejal, ali ne bi hoteli vi, velenjenjeni Kuzma Kuzmič, prevzeti vseh mojih pravic nasproti temu nečloveku? Samo tri tisoč bi mi dali zanje ... izgubiti nikakor ne morete, na to vam dam častno besedo, na svojo čast se vam kolnem, da ne, ampak celo narobe, šest ali sedem tisoč lahko zaslužite namestu treh ... Glavno pa je, da skleneva to "kar danes še". "Napravil bi vam tam pri notarju, ali kaj, kakor pač mora biti ... Z eno besedo, pripravljen sem storiti vse, dam vam vse listine, ki jih potrebujete, vse vam podpišem ... in to pisanje bi napravila kar takoj, in če je mogoče, če je količkar mogoče, tedaj bi še to dopoldne ... Vi bi mi oddali teh tri tisoč rubljev ... zakaj kdo pa je v tem mestu kapitalist v primeri z vami ... in s tem bi me rešili onega ... skratka, rekli bi mojo ubogo glavo za plemenito, za vzvišeno stvar, lahko rečem ... ker namreč gojim najplemenitejša čustva do neke osebe, ki jo dobro poznate in za katero skrbite po očetovski. Ako ne bi skrbeli po očetovski, vobče ne bi bil prišel k vam. In, če hočete, tu smo pač trije trili z glavami, zakaj usoda, Kuzma Kuzmič — to vam je strašna stvar! Realizem, Kuzma Kuzmič, realizem! In ker je treba vas že davno izvzeti, ostaneta po tem takem dve glavi, kakor sem se izrazil, morda ne baš spretno, a saj nisem literat. To je, ena glava je moja, druga pa — tega izvrška! In tako se zdaj odločite: ali jaz ali izvršek? Zdaj je vse v vaših rokah — tri usode in dve kocki ... oprostite, v stran sem zašel, a saj razumete ... po vaših spoštovanih očeh vidim, da ste me razumeli ... In če me niste razumeli, tedaj pojdem še danes v vodo, tako je!"

Mitja je s tem "tako je!" prekinil svoj nezmišljeni govor in akočil pokoncu, čaka odgovora na svoj bedasti predlog. Ob poslednjem stavku je bil mahoma brezupno začutil, da je vse propalo, in kar je glavno, da je skla til strahovit nezmišl. "Čudno, ko sem šel semkaj, se mi je zdelo vse dobro, zdaj pa je vse sama budalost!" mu je zdajci šinilo po obupni glavi. Ves čas, dokler je govoril, je starec nepremično sedel in ga opazoval z ledenim izrazom v očeh. Nekaj trenutkov ga je pustil tako koprnečega, a naposled je izpregovoril s kar najodločnejšim in breznačnim glasom:

(Dalje prihodnjik.)

Ivan Vuk:

Modrijan

(Po staroindijanskem ustnem izročilu)

Za visokimi gorami Himalaje je nekoč živel maharadža Jusifali, gospodar dežele Alibagerstan. Bil je pravičen gospodar in gledal so nanj njegovi podložniki s spoštovanjem. Zakaj bil je tudi modrijan, in dežela Alibagerstan je bila bogata dežela. Nešteto njegovih ladij je plulo po morju, palače njegove so sijale razkošja in v mogočni in umetniški lepoti stavbineke umetnosti. Maharadža Jusifali je ljubil umetnost in je podpiral umetnike in posledice te ljubezni so bile krasne stavbe v glavnem mestu Alibagerstana, Aliali imenovanem.

In ker je ljubil umetnost in nje lepoto, je imel tudi zelo lepo ženo. Najlepšo iz najlepših svoje države je izbral in jo povabil za princeso in za ženo. In tudi zato so ga vsi, ki so ga poznali, častili in ga šteli za modrijana.

Zgodilo pa se je, kakor se zgodi v človeškem življenju, ko človek s svojimi vrlinami raste in pada, ko s svojim bistvom pridobiva in izgublja, da se je nekega dne Jusifaliju, maharadži dežele Alibagerstan, nekaj zadelo. Zamislil se je in premišljeval, zakaj zdelo se mu je, da je mladi suženj princeze in njegove žene preveč domač.

"Kaj, ali ni morda nevaren?" se je vprašal Jusifali.

In zapovedal je ovaduhom, naj tega mladega sužnja dobro in tiho opazujejo.

In glej — neke poletne noči, ko so v razkošnih grmčih gostoleli slavički svoje pesmi o ljubezni, so ovaduhu Jusifalijevo zalotili mladega sužnja, ne sicer, da bi prepelal o ljubezni kakor slavički, ampak v objemu lepe princeze in žene Jusifalije.

Brž so hiteli k Jusifaliju in rekli:

"Mogočni! ... Mladi suženj prekrasne princeze in žene tvoje je v objemu njenih nežnih, z rubini in smaragdi posutih rok. Pojdi in prepričaj se boš!"

In Jusifali, maharadža dežele Alibagerstan, ki je tam za gorami Himalaje, je šel in videl: Mladi suženj je poljubljal rožnata usta lepe princeze, ona pa mu je božala kodre črnih las.

Trd je bil glas Jusifalije, ko je na prestolu sedeč z očmi zbadal

pred njim klečečega mladega moža in mu z zasmehljivim glasom govoril:

"Govori! Kakšen je tvoj zagovor? Kakšno je tvoje opravičilo?"

Mladi suženj je vstal. S sunkom glave je popravil goste črne lase s čela, segel pod plašč, potegnil iz njega ogledalo in rekel:

"Mogočni, evo moj zagovor in moje opravičilo!"

In dal mu je ogledalo.

Maharadža je vzel ogledalo. Pogledal ga je. In videl se je v njem: Obraz ves zguban, stari-kav, bled in ovenel. Njegova pleša je blestela v zrcalu.

Pogledal je mladega sužnja in zamrmral:

"Moder je tvoj zagovor in tvoje opravičilo. Ne boš umrl ... Idi!"

Stražarji so odstopili in se čudili modrosti Jusifalije, maharadži dežele Alibagerstan, ki leži tam za gorami Himalaje, ki je vrgel ogledalo v steno, da se je razbilo na drobne kosce.

In tudi zato so ga šteli med modrijane.

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

Hubert Wilkins (desno) in H. Hollick-Kenyon ogledujeta letalo, s katerim bosta poletela arktično ozemlje, da najdeta ruske letalce, ki so se izgubili na tem ozemlju v poletu iz Moskve proti Ameriki.

NAROCITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in pršteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ali ene družine. List Prosveto stane za vse enako, za člana ali nečlana \$4.00 na eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri anesmentu \$1.20 na tednik, se jim to pršteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveto je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Čemu listu Prosveto je:

Za Zdrav države in Kanado \$6.00	Za Cicerone in Chicago je ... \$7.50
1 tednik in ... 4.00	1 tednik in ... 4.00
2 tednika in ... 5.60	2 tednika in ... 5.60
3 tednike in ... 7.20	3 tednike in ... 7.20
4 tednike in ... 8.80	4 tednike in ... 8.80
5 tednikov in ... 10.40	5 tednikov in ... 10.40

Za Evropo je ... \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Moneta Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj nasnaniti upravnistvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveto. Ako tega ne stori tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino na list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime Čl. družina št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2) Čl. družina št.

3) Čl. družina št.

4) Čl. družina št.

5) Čl. družina št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

Ančka:

Prizor iz sanj

(Nadaljevanje.)

CANKAR (ameje). O, kaj Baraga! On ni napačna družba. V dolgočasnih nočeh, ko ni zvezd ne lune, se pogovarjava o marsičem ... o Indijancih, Kantorjih in župnikih, rodoljubih, narodu; o resnici, katero sva akusala širiti oba, vsak na svoj način. Res, kar sorodna sva si v gotovem oziru. Glavarji najnevidnejše so bili vsak čas pripravljene, da naju dajo skalpirati! Njemu hočejo zato izposlovati kanonizacijo — da bi imeli Kranjci svetnika — mene, kot vidim, uvrščajo med spokornike. To je zabavno in smešno-bridko obnem.

KOMAR. Marsikaj je med nami, ki je smešno-bridko, kolega Cankar. Tale parcela je le majhen odraz našega življenja, ki je kakor pašnik, na katerem se prav dobro napase, kdor se zna. In kdor ne zna, muli ob straneh suho travo. Tudi pravi napredek med nami jo muli ... in v časih mu niti tega ne privoščijo. Znati pri nas ni kdovekako težko, razen če ima človek principe, katerih ne mnenja po priliki. Komur se zabohče izbrane zelene travice, se proglasi za kozla ali ovna in obljubi prignati čredo, kjer bo največ koristi od nje — pa dobi sočno-zeleni, privilegirani kos pašnika. In narod se mu odkrije, ko ga sreča, čeprav drugače morda zabavlja čezenj. Pozabiti namreč pri vsej zmede ne smemo, da je prišel narod v Ameriko predvsem, da si prisluži dolarjev in si zagotovi boljše bodočnost. Kdor uspe, je junak ... pred njegovo podjetnostjo imamo svoje vrste respekt.

MLADEN. Jaz sem mnenja, da ste vsi prečnogi, prekritični, čeprav se strinjam, da si včasih izprašamo vest medsebojno, kakor narodovo in nasprotniško. Izprašanje vesti in raz-

motrivanje o problemih pa ne sme biti sodbja, ki se neprestano polgrava z zanko nad obsojenčovo glavo. Mi vemo, da je med narodom obilo takih, ki so prenaprednega duha za golo zabavljenje, in mi ravno s temi gradimo opozicijo proti vsemu laži-naprednjastvu, nazadnjaštvu in oportunizmu na račun naroda!

OZEPEK. Res! Ali vsak dober stavbenik oceni svoj material z večjim očesom preden gradi.

VSI (pritrjujejo z besedami, ki prihajajo podzvestno iz zamišljenosti, ki je zajela vso družbo. Tihoto prekine zdaj pa zdaj brnenje vozil, ki se zdi oddaljeno; nekje sladko zapoje osamel pičček in družba prisluškuje čistemu glasku).

GOSLAR (si nalahko zapoje). "Oj zemlja črna, zemlja lepa —"

VSI (se s tihiimi glasovi pridružijo pevci. Luči se mračijo, kakor bi nastal večer in zastor polagoma pada, a se čez nekaj minut zopet dvigne. Družba je med tem odšla prvo, drugo in predzadnjo kitico pesmi v čisto lahkem tonu tako, da je bilo razločno slišati samo Goslarjev glas. Po tem prekinjenju razgovora ostane na sliki bolj medla podvečerna svetloba).

CANKAR (si prekriža roke na prsih in pogleda po družbi, kakor bi bil prijen. Tih). Vidim, prinesli ste s seboj iz domovine tudi mehkejšo stran slovenskega arca in značaja, čeprav ste bili nemirni, daljnih in neznanih krajev željni hudeje. (Se obrne proti Jani z nasmehom). Kaj pravite, kolegi — poetka, če bi se midva odpravila še po Gregorčiča in Barago. Dolgočasita se brez dvoma ... vi pa znate človeka tako enostavno spraviti s kamna. (Ostalin). Tako se vrneva. (Se odpravi in izgineta med drevjem.)

PROSEL (še zmirom čepi na zloženem kupu plošev pod drevesom). Ivan se ni čisto nič poboljšal — žensko družbo ima še zmirom rad, dasi je od-

kril toliko globokoležečih resnic o ženskah.

ZOFKA (bolj sama pri sebi). O možkih tudi —

VSI (se nekam dvomljivo nasmehejo. Nekdo spet potegne na svetlo cigareto in jih deli v krogu. Prižigajo, motreč park okoli sebe.)

PODŽIG (glasno, a v tonu, ki dokazuje, da se ta trenutek ne zaveda prisotnosti ostale družbe). Kako lepa je sanjaka pokrajina! (Njegov pogled jo boža zamišljeno). Jutri vstanem zgodaj in v podoben vse to, zakaj to ni vaškdanja, vidna realnost. To je samo za izbrane oči, za misli in domišljijo onega, ki more videti, kar drugi nikdar ne opazijo. Oživljeni duhovi, sorodne duše, nezavedajoče se pravil praktično življenja, ampak družee se z besedo duha, ki ni nikoli umrl ...

ZIVNIK (stresla pepel s cigarete, gleda proti sanjaki pokrajini). Zdi se, da je naša Robida zares spravila s kamna tudi Barago ... je pač tako, bodi prekucuh ali misijonar, ženska te potegne za seboj.

VSI (se nasmehejo in gledajo v smer odkoder res prihaja Jana v družbi vseh treh duhov).

JANA (pride k družbi, izražajoč radostno veselje). Čudne stvari se gode danes na temle prostoru, draga tovarišja. Skoro neverjetne stvari. Toda sami vidite, da so naši duhovi živi, da so z nami. Pozdravimo jih v svoji sredi!

DRUŽBA (enoglasno). Pozdravljeni, dobrodošli! (Ozepek in Komar vstaneta ter posadita nova gosta v svojo sredo. Žarnik zopet napravi prostor za Cankarja. Ostala družba se neprisiljeno nekaj pogovarja med seboj.)

ZIVNIK (se ozre po Baragi in Gregorčiču, ki še nekaj kramljata z Ozepekom in Komarjem; nato proti Jani). Dobro si napravila, Jana, toda poeta "Gorskega venčka" vendarle nisi privedla ... nimaš moči nad črno-gorakim

junakom — Slovenci smo voljnjejši. (Pomežikne Cankarju, ki se nasmeje).

JANA. Njegov pravi, naj pobratimi rešetajo o svojih narodnih in kulturnih problemih sami med seboj. Zadovoljen je, da je v naši bližini. Pozdravlja vas!

VSI (veselo). Bravo! In mi pozdravljamo sina junakov! (Napravijo primerne geste).

KOMAR. Zdaj, ko nas je tako lepa družba skupaj, bi bilo skoro priporočljivo izvoliti predsednika, ki bi dajal besedo in držal vzgleden red.

ZOFKA. Jaz sem proti vsakemu predsedništvu in nadziranju besede. Naj zdaj tu govorijo misli odkrito in brez pridržka, če hočejo. Bodimo vredni svojih idej in svojih nazorov in ne bojmo se štriglja, ki morda poseže po tej ali oni navklacii v naših vesteh! VSI. Odobravamo!

BARAGA-GREGORČIČ (se zavzeto spogledata; drug drugemu). Zgle-

da, da imajo ženske v teh časih močno besedo. OZEPEK (obema). Bistveno nič močnejšo kot za vajinih dni ... cerkev je tudi visoko čislala ženske, ki so delale za njen prospeh in vpliv. Temu so dokaz številne svetnice, mar ne? Vsekakor pokret čista ženske, ki delujejo zanj. Seveda, če pride preamostojna ženska, kritičen ženski duh ... potem ... (se cinično smeje.)

ZIVNIK (ameje) — potem rodi revolucija revolucijo ... in ženska, ki se pravočasno ne umakne z bojne črte, jih dobi po grbi — direktno ali pa indirektno. Naklestimo je vsekakor, kakor treba!

PROSEL. Ženski se najbolj poda, če je v vsem bolj ali manj nežna, ker to je njena naravna čednost in lastnost. Pretiranosti ji pristojajo veliko manj nego možkam saj na koncu koncev mora le vedno priznati, da je samo ženska — moževa družica.

VERA (presenečeno). Mislila sem,

Prošel, da ste modernejši nazorov v tem pogledu. Vloga ženske v družbi ni več to, kar je nekoč bila. Ženstvo je danes izkoriščano na široko, v industrijah in drugod, in mora zato stopati, kakor možki svet, v boje za svoje pravice, za skupne pravice tlačanih in izmoggavanih. Njena bodočnost in bodočnost njenega doma in družine je odvisna ne od njene nežnosti, ampak od njene borilne sile, s katero bo pomagala kot moderna družica moža, izvajati svetu mir in več blagostanja za vse.

PROSEL. Ne verjamem, da bi ženska bojovnost prinesla svetu kako posebno izboljšavo. Z diplomatsko žensko logiko bi mogla ženska doseči neprimerno več v javnem življenju, nego n. pr. z revolucionarno besedo in akcijo kakršno je opaziti pri takozvanih radikalnih ženskah.

JANA (poredno). Prošel, na žalost je doba tiste ženske logike umrla s trubadurji, križarji in slično zgodovinsko navlako, ki je nosila iz Orijenta domov židane copatke in okraja za izvoljenke, priljeznice in posili priljeznice ... ki je dajala kovati pasove "nedočnosti" in zvestobe, na svojih pohodih pa je gazila po ženski časti — kakor v našem času Francovi Mavri v Spaniji! In razveseljivo je dejstvo, da niti po božna Španka ne misli več na žensko logiko, pač pa se raje zanaša na puško in bajonet in vzajemno sodelovanje v borbi proti fašizmu, ki hoče potegniti svet nazaj v čase temnih vekov. Jaz pravim, živila revolucionarna žena! (Se prijazno nasmeje Prošli, ki jo resno motri.)

BARAGA (se pokriza). Se nikdar nisem slišal ženske tako govoriti. Svera mi je velevala učiti ženske pokorščine, ponižnosti, pobožnosti in udanosti v voljo božjo ... a kljub vsemu ... skoro ugaja mi takale ženska samozavestnost in odločnost v nazoru.

(Dalje prihodnjik.)

TOPOVI ZA OBRAMBO PRILETALCEM

Pred nekoliko meseci so poročali, da je znana švedska rožna tovarna Bofors odklovela naročila iz inostrane ker je preobložena z delom. In to zadnje letno poročilo pravi, da med drugim, da ni mogla januarju letošnjega leta izvesti za 110 milijonov švedskih kron naročil, kar predstavlja reko.

V zadnjih dveh letih je tovarna dobavila za 40 milijonov kron orožja in svoje obrate bo močelo razširiti, če bo hotela izstati tekoča naročila ob pravem času. Tem bolj čudno je zato, da je tovarna sedaj za Anglijo in njena velika naročila za avtomobile protiletalske topove kalib 40, ki naj bi rabili pred vsem obrambo Londona. To naročilo predstavlja vrednost 20 milijonov kron in družba pravilno sprejela, kakor sama pravi, to, ker izdeluje takšne topove zadnjem času v seriji in h svoje obrate na vsak način širiti.

PRODA SE — dve stanovanjski hiši se ozirana hiša. Kopalnica in sala za dve kari. Proda se za m. ceno. Ogledite se na: 2653 S. Cassano ave. (prej Turner ave.), Chicago, Ill.

SLOVENSKA NARODNA PODPORA NA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in se poslužuje list Prosveto za kariati, ter trebo agitacijo svojih idej. Nikar pa ne za propagando drugih političnih organizacij. Vaska organizacija oblikuje svoje glasilo. Torej: tiskalni dopisi in naznanila drugih političnih organizacij in njih dopisov.

Ali ste naročili na dnevnik Prosveto? Podpirajte svoj